

การศึกษาสภาพ ปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหาและแนวทางการพัฒนา
การจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนของ โรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง

วิทยานิพนธ์
ของ
นายเจริญ ส่างสาร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มิถุนายน 2547

ISBN 974-429-170-2

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีจากความกรุณา อนุเคราะห์ ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากท่าน ดร.บูรพาภิศ พลอยสุวรรณ ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ปัญญา แก้วกีบุตร กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง และดร.กীরติ ศรีวิเชียร ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามในการวิจัยจนแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาสอบวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทุกท่าน และขอขอบพระคุณเจ้าของผลงานที่ผู้วิจัยได้ใช้ประกอบในการทำวิทยานิพนธ์ ครั้งนี้ด้วย

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลงด้วยดีและสุดท้ายขอขอบคุณครอบครัว คุณวิภา สังสาร ภรรยาและบุตรธิดาทั้งสองของผู้วิจัยที่เป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้

เจริญ สังสาร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1
	ภูมิหลัง..... 1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 7
	คำถามในการวิจัย..... 7
	ความสำคัญของการวิจัย..... 7
	ขอบเขตของการวิจัย..... 8
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 8
	ตัวแปรในการวิจัย..... 8
	นิยามศัพท์เฉพาะ..... 9
	กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 11
	สมมุติฐานการวิจัย..... 12
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 14
	ทฤษฎี แนวคิด หลักการหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียน..... 14
	ความหมายของการบริหารโรงเรียน..... 14
	แนวคิดการบริหารคุณภาพของเดิมมีง..... 15
	ทฤษฎี แนวคิด หลักการหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมนูญ โรงเรียน..... 17
	ความหมายของธรรมนูญโรงเรียน..... 17
	ประโยชน์ของธรรมนูญโรงเรียน..... 17
	องค์ประกอบของธรรมนูญโรงเรียน..... 19
	ขั้นตอนการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน..... 24
	การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน..... 28
	สภาพการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน..... 29
	ปัญหาการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน..... 30
	แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน..... 31
	แนวทางพัฒนาการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน..... 32
	ทฤษฎี แนวคิด หลักการหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง... 33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	33
	โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	37
	ระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอ่างทอง.....	38
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
	งานวิจัยในประเทศ.....	39
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	42
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
	ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	44
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
	การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	51
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ แบบสอบถาม.....	61
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	64
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา แนวทางแก้ไข ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ตามระดับ การจัดการศึกษาของโรงเรียน.....	107

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ) สรุปผลการวิจัย.....	120
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	121
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	121
สมมุติฐานการวิจัย.....	121
วิธีดำเนินการวิจัย.....	121
สรุปผลการวิจัย.....	122
อภิปรายผลการวิจัย.....	123
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	129
บรรณานุกรม.....	132
ภาคผนวก	140
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม	
หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม.....	141
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	148
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	150
ประวัติของผู้วิจัย.....	162
บทคัดย่อภาษาไทย.....	168
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	170

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน.....	62
3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของค่าเฉลี่ยของสภาพการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียน ชั้นวางแผน.....	65
4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของค่าเฉลี่ยของสภาพการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียน ชั้นลงมือปฏิบัติ.....	67
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของค่าเฉลี่ย ของสภาพการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียน ชั้นตรวจสอบ.....	69
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของค่าเฉลี่ยของสภาพการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียน ชั้นปรับปรุงแก้ไข.....	71
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของค่าเฉลี่ยของสภาพการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียน ในภาพรวม.....	73
8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของค่าเฉลี่ยของสภาพการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียน ชั้นวางแผน.....	75
9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของค่าเฉลี่ยของสภาพการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียน ชั้นลงมือปฏิบัติ.....	78
10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของค่าเฉลี่ยของสภาพการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียน ชั้นตรวจสอบ.....	80

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 คำเฉลี่ย คำเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของคำเฉลี่ย ของปัญหาการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียน ขึ้นปรับปรุงแก้ไข.....	82
12 คำเฉลี่ย คำเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของคำเฉลี่ยของปัญหาการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำ ธรรมเนียมโรงเรียน ในภาพรวม.....	84
13 คำเฉลี่ย คำเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของคำเฉลี่ยของแนวทาง แก้ไขปัญหาการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียน ขึ้นวางแผน.....	86
14 คำเฉลี่ย คำเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของคำเฉลี่ยของแนวทาง แก้ไขปัญหาการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียน ขึ้นลงมือปฏิบัติ.....	88
15 คำเฉลี่ย คำเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของคำเฉลี่ยของแนวทาง แก้ไขปัญหาการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียน ขึ้นตรวจสอบ.....	90
16 คำเฉลี่ย คำเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของคำเฉลี่ยของแนวทาง แก้ไขปัญหาการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียน ขึ้นปรับปรุงแก้ไข.....	92
17 คำเฉลี่ย คำเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของคำเฉลี่ยของแนวทาง แก้ไขปัญหาการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนในภาพรวม.....	94
18 คำเฉลี่ย คำเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของคำเฉลี่ยของแนวทางพัฒนา การจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการ การจัดทำธรรมเนียมโรงเรียน ขึ้นวางแผน.....	96
19 คำเฉลี่ย คำเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของคำเฉลี่ยของแนวทางพัฒนา การจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการ การจัดทำธรรมเนียมโรงเรียน ขึ้นลงมือปฏิบัติ.....	99

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
20	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของค่าเฉลี่ยของแนวทางพัฒนา การจัดทำธรรมนูญโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการ การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ชั้นตรวจสอบ.....	102
21	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของค่าเฉลี่ยของแนวทางพัฒนา การจัดทำธรรมนูญโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการ การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ชั้นปรับปรุงแก้ไข.....	104
22	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายของค่าเฉลี่ยของแนวทางพัฒนา การจัดทำธรรมนูญโรงเรียนของสถานศึกษาทั้งสามระดับ จำแนกตามรายการ การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ในภาพรวม.....	106
23	ค่า Levene Statistic ในการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ค่า F Statistic และค่า Welch Statistic ในการทดสอบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยสภาพการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนในแต่ละรายการ จำแนกตาม ระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน.....	108
24	ค่า Levene Statistic ในการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ค่า F Statistic และค่า Welch Statistic ในการทดสอบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยปัญหาการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนในแต่ละรายการ จำแนกตาม ระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน.....	110
25	ค่า Levene Statistic ในการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ค่า F Statistic และค่า Welch Statistic ในการทดสอบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ในแต่ละรายการจำแนกตามระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน.....	112
26	ค่า Levene Statistic ในการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ค่า F Statistic และค่า Welch Statistic ในการทดสอบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยแนวทางพัฒนาการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนในแต่ละรายการ จำแนกตามระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน.....	114

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
27	ค่า Levene Statistic ในการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ค่า F Statistic และค่า Welch Statistic ในการทดสอบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยสภาพการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนราชชั้นตอน จำแนกตามระดับ การจัดการศึกษาของโรงเรียน.....	116
28	ค่า Levene Statistic ในการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ค่า F Statistic และค่า Welch Statistic ในการทดสอบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยปัญหาการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนราชชั้นตอน จำแนกตามระดับ การจัดการศึกษาของโรงเรียน.....	117
29	ค่า Levene Statistic ในการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ค่า F Statistic และค่า Welch Statistic ในการทดสอบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยแนวทาง แก้ไขปัญหาการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียน ราชชั้นตอน จำแนกตามระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน.....	118
30	ค่า Levene Statistic ในการทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน ค่า F Statistic และค่า Welch Statistic ในการทดสอบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยแนวทางพัฒนาการจัดทำธรรมเนียมโรงเรียนราชชั้นตอน จำแนกตามระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน.....	119

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงแนวคิดเกี่ยวกับภูมิหลังในการวิจัย.....	6
2 แสดงตัวแปรที่จะศึกษาในการวิจัย.....	9
3 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
4 แสดงขั้นตอนการนำกระบวนการบริหารคุณภาพของเคมมิ่ง ใช้พัฒนาคุณภาพของโรงเรียน.....	16
5 แสดงการบูรณาการสาระชั้นตอนการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน.....	27
6 แสดงขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	45
7 แสดงขั้นตอนการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง.....	48
8 แสดงขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	54